

KOMUNIKACIJA TARP SLAUGYTOJO IR PACIENTO NAUDOJANT INFORMACINES TECHNOLOGIJAS

Jorė Noreikaitė¹, Renata Giliun²

¹Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas, ²Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Slaugos katedra

SANTRAUKA

Komunikacija tarp slaugytojo ir paciento yra neatsiejama slaugos proceso dalis, užtikrinanti kokybišką priežiūrą ir teikiamų slaugos paslaugų efektyvumą. Šiuolaikiniame slaugos modelyje vis plačiau taikomos informacinės komunikacinės technologijos, padedančios užtikrinti tikslią ir operatyvią informacijos sklaidą bei sklandų bendravimą su pacientu.

Tyrimo tikslas – įvertinti komunikaciją tarp slaugytojo ir paciento naudojant informacines technologijas.

Tyrimo medžiaga ir metodai. Tyrimo tipas – kiekybinis. Naudotas instrumentas – struktūrizuotas klausimynas, skirtas vertinti komunikaciją tarp slaugytojo ir paciento, naudojant informacines technologijas. Klausimai pateikti pagal Likerto skalę. Naudojant Paniotto formulę, apskaičiuota tyrimo imtis – 394 slaugytojai. Tyrimo duomenys buvo renkami Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose, įvairiuose skyriuose, išdalijant anonimines popierines anketas.

Rezultatai. Atliekant tyrimo rezultatų analizę pagal vidurkius ir standartinius nuokrypius nustatyta, kad didžioji dalis respondentų teigiamai įvertino elektroninių medicininių įrašų naudojimą slaugos praktikoje dėl palengvinto darbo proceso, paprastos prieigos prie paciento informacijos bet kuriuo metu, bet kurioje darbo vietoje. Pagrindiniai technologijų diegimo iššūkiai – didelė technologijų kaina, kompiuterinių žinių trūkumas, asmens duomenų saugumo problemos, sumažėjęs specialisto ir paciento bendravimas. Respondentai išskyrė informacinių technologijų privalumus – gerėja gydymo kokybė, paciento informacija lengvai randama, sumažėja duomenų įvedimo klaidų.

Išvados. Didžioji dalis slaugytojų teigiamai vertina technologijų integraciją į slaugos praktiką, nes ji prisideda prie darbo proceso efektyvumo didinimo, užtikrina lengvai perprantamą sistemų naudojimą bei sudaro sąlygas operatyviai pasiekti paciento informaciją nepriklausomai nuo darbo vietos ar laiko. Technologijų integracija į slaugos praktiką sudaro prielaidas efektyvesnei slaugytojo ir paciento komunikacijai, mažina duomenų įvedimo klaidų skaičių bei optimizuoja informacijos apdorojimą. Slaugos praktikoje technologijų diegimą riboja tokie iššūkiai kaip didelės įrangos sąnaudos, asmens duomenų saugumo klausimai ir informacinio raštingumo trūkumas, kurie gali turėti neigiamą poveikį slaugytojo ir paciento tiesioginiam bendravimui.

Reikšminiai žodžiai: nuotolinė slauga, nuotolinė sveikatos priežiūra, sveikatos informacinės technologijos, telemedicina.

ĮVADAS

Komunikacija tarp slaugytojo ir paciento – esminis slaugos proceso įrankis, leidžiantis siekti aukščiausių sveikatos priežiūros paslaugų rezultatų, patenkinant pacientų lūkesčius [1]. Efektyvi komunikacija leidžia užmegzti tarp slaugytojo ir paciento ryšį, kuris padeda priimti medicininius sprendimus. Glaudus santykis su slaugytoju didina pacientų pasitenkinimą sveikatos priežiūros paslaugomis ir gerina klinikinius rezultatus,

teigiamai veikdamas slaugos paslaugų kokybės kriterijus [2]. Siekiant palengvinti komunikaciją ir pacientų priežiūrą, informacijos perdavimą, vis dažniau į slau-

Adresas susirašinėti: Renata Giliun
Vilniaus universiteto Medicinos fakultetas
M. K. Čiurlionio g. 21/27, 03101 Vilnius
El. p. renata.giliun@mf.vu.lt

gos praktiką yra įtraukiamos sparčiai tobulėjančios informacinės technologijos [3]. Naudojant informacines technologijas pacientai aktyviai įsitraukia į slaugos procesą ir turi galimybę lengvai pasiekti savo sveikatos informaciją, registruotą informacinėse sistemose [4]. Technologijos ir medicina sparčiai žengia į ateitį kartu, todėl svarbu nagrinėti šią temą – kokie privalumai ir iššūkiai atsiranda naudojant technologijas komunikuojant su pacientu, nes sveikatos priežiūros įstaigos ne iki galo išnaudoja technologinių priemonių potencialą [5]. Informacinio raštingumo įgūdžiai, įgyti virtualiai bendraujant tarpusavyje slaugos studijų metu, leidžia lengviau prisitaikyti prie informacinių technologijų naudojimo klinikinėje praktikoje [6]. Vis dėlto šiuo metu sveikatos įstaigos susiduria su sunkiais diegiant informacines komunikacines technologijas vyresnio amžiaus slaugytojų kolektyvuose dėl personalo informacinio raštingumo trūkumo. Slaugytojams kyla iššūkių prisitaikant prie tobulėjančio slaugos proceso [7]. Sveikatos priežiūroje technologijos diegiamos siekiant palengvinti bendravimą tarp slaugytojo ir paciento bei kitų komandos narių, o tokios kliūtys kaip kvalifikuotų slaugytojų trūkumas, slaugytojų pasipriešinimas naudoti technologijas, informacinio raštingumo trūkumas stabdo technologijų plėtrą sveikatos įstaigose [8]. Todėl svarbu nuolat atnaujinti slaugytojų kompetencijas, suteikti bazinių informacinio raštingumo žinių, integruojant informacines technologijas į slaugos studijų procesą, kad įgyti įgūdžiai būtų panaudojami slaugos klinikinėje praktikoje ir padėtų slaugos specialistams tobulėti kartu su informacinėmis technologijomis. Svarbu nagrinėti šią temą, kad nustatytume, kaip efektyvus informacinių technologijų diegimas slaugos procese galėtų palengvinti slaugytojų komunikaciją su pacientais ir pagerintų teikiamų medicininių paslaugų kokybę. Tyrimo tikslas – įvertinti komunikaciją tarp slaugytojo ir paciento naudojant informacines technologijas.

MEDŽIAGA IR METODAI

Lietuvos akreditavimo tarnybos 2024 m. spalio mėn. duomenimis, šalyje buvo licencijuota 26 060 slaugos specialistų. Remiantis šiais duomenimis buvo apskaičiuota tyrimo imtis – 394 slaugytojai. Buvo atlikta anoniminė anketinė apklausa naudojant struktūrizuotą *Iyanu Oluwa Oreofe Ojo* ir *Bakheet Aldosari* klausimyną,

kurį sudaro 2 dalys ir 39 uždaro tipo klausimai: socio-demografiniai klausimai (amžius, lytis, darbo stažas, kompiuterio naudojimo darbe trukmė, kompiuterinio raštingumo lygis, ar baigti formalūs kompiuterinio raštingumo mokymai), kiti informacinių bei komunikacinių technologijų naudojimą darbinėje aplinkoje, tai lemiančius veiksnius bei naudojimo privalumus ir trūkumus atspindintys klausimai. Klausimų vertinimai pateikti pagal Likerto skalę (nuo 1 – „visiškai nesutinku“ iki 5 – „visiškai sutinku“). Tyrimas buvo atliekamas 2024 m. gruodžio mėn. – 2025 m. vasario mėn. Tyrimo duomenys buvo renkami Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigose, įvairiuose skyriuose, slaugytojams išdalijant anketas. Dalyvių įtraukimo kriterijai: sveikatos priežiūros specialistai, savu noru sutikę dalyvauti tyrime, mokantys lietuvių kalbą. Iš 394 išdalytų anketų atgautos 387, užtikrinant 98 proc. grįžtamumą. Todėl galutinė tyrimo imtis buvo 387 slaugytojai.

Tyrimas buvo atliekamas griežtai laikantis etikos reikalavimų. Buvo užtikrintas tiriamųjų asmenų duomenų konfidencialumas ir anonimiškumas. Visi respondentai buvo informuoti apie tyrimo tikslą, duomenų saugojimą, jiems buvo suteikta teisė atsisakyti dalyvauti tyrime.

Tyrimo duomenų analizė atlikta naudojant programas *Microsoft Office Excel 365*, *Microsoft Office Word 365* ir *IBM SPSS Statistics for Windows*. Atliekant analizę taikyti aprašomosios statistikos metodai – apskaičiuoti veiksnių dažniai, vidurkiai. Statistinėms hipotezėms tikrinti naudotas reikšmingumo lygmuo $p < 0,05$.

REZULTATAI

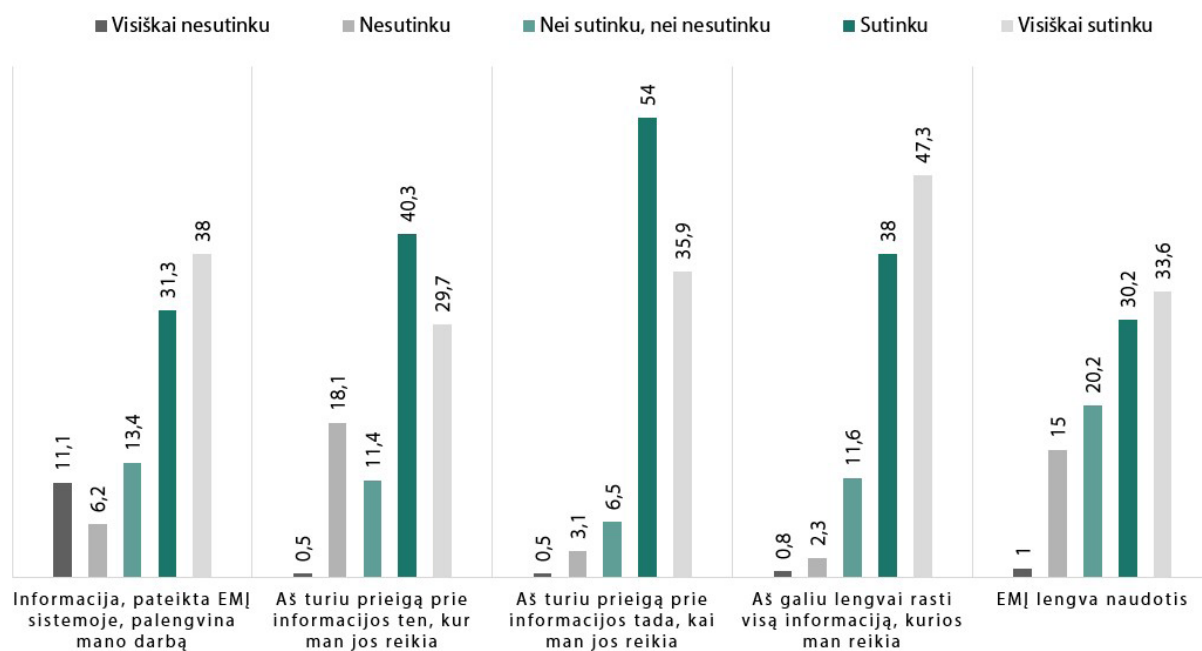
Tyrime dalyvavo 387 respondentai. Didžiausią respondentų amžiaus grupę sudarė 50–59 metų respondentai (29,7 proc.), daugumą respondentų sudarė moterys (98,2 proc.). Daugiau nei pusė (51,2 proc.) respondentų buvo įgiję aukštesnįjį, aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą, mažiausią dalį (12,9 proc.) sudarė respondentai, turintys magistro laipsnį. Beveik trečdalis (29,2 proc.) respondentų turėjo daugiau nei 24 metų slaugos praktikos patirties. Daugiau nei pusė (55,6 proc.) slaugytojų ligoninėje kompiuteriu naudojami 5–9 metus. 38 proc. respondentų kompiuterinio raštingumo lygis buvo puikus, 56,3 proc. nebuvo baigę formalių kompiuterinio raštingumo mokymų (1 lentelė).

1 lentelė. Slaugytojų charakteristika

Sociodemografiniai rodikliai		n = 387	Proc.
Amžius	20–29	64	16,5
	30–39	61	15,8
	40–49	66	17,1
	50–59	115	29,7
	Daugiau nei 60	81	20,9
Lytis	Moteris	380	98,2
	Vyras	7	1,8
	Kita	0	0
Išsilavinimas	Aukštesnysis, aukštasis neuniversitetinis	198	51,2
	Bakalauro laipsnis	139	35,9
	Magistro laipsnis	50	12,9
Slaugos praktikos patirtis	Mažiau nei 5 metai	53	13,7
	6–10 metų	82	21,2
	11–15 metų	31	8,00
	16–20 metų	18	4,7
	21–25 metai	90	23,3
	Daugiau nei 24 metai	113	29,2
	TEIGINIAI		
Kompiuterio naudojimo trukmė gydymo įstaigoje	Mažiau nei 1 metai	0	0
	1–2 metai	32	8,3
	3–4 metai	140	36,2
	5–9 metai	215	55,6
Kompiuterinio raštingumo lygis	Žemas	117	30,2
	Vidutinis	123	31,8
	Puikus	147	38,0
Ar baigti formalūs kompiuterinio raštingumo mokymai?	Taip	169	43,7
	Ne	218	56,3

Analizuojant tyrimo rezultatus išskirti penki svarbiausi teiginiai, reprezentuojantys teigiamą slaugytojų požiūrį ir patirtį į elektroninių medicininių įrašų naudojimą informacinėse sistemose. Daugiausia pritarimo sulaukė teiginys „Aš turiu prieigą prie informacijos tada, kai man jos reikia“ – 54 proc. respondentų su tuo sutiko, o tik 0,5 proc. visiškai nesutiko. Galima teigti, kad labai maža dalis specialistų susiduria su informacijos prieinamumo trūkumu. Su teiginiu „Aš galiu lengvai rasti visą informaciją, kurios man reikia“ visiškai sutiko net 47,3 proc. dalyvių. Tai rodo, kad naudoti elektroninių medicininių įrašų (EMI) sistemas kasdieniame darbe yra lengva. Teiginiui „Aš turiu prieigą prie informacijos ten, kur man jos reikia“ pritarė 40,3 proc. respondentų, o 0,5 proc. jam visiškai nepritarė. Tai išryškina sistemų funkcionalumą

ir galimybę pasiekti duomenis įvairiose darbo vietose. Su teiginiu „Informacija, pateikta EMI sistemoje, palengvina mano darbą“ visiškai sutiko 38 proc. respondentų, o nesutiko 6,2 proc. respondentų. Tai rodo, kad didžiąjai daliai slaugytojų informacinės sistemos padeda kasdieniame darbe, tačiau daliai jų sukelia iššūkių. Mažiausiai pritarimo sulaukė teiginys „EMI lengva naudotis“ – su juo visiškai sutiko 33,6 proc. respondentų, o 1 proc. visiškai nesutiko. Išryškėjo skirtingi darbuotojų skaitmeninio raštingumo įgūdžiai. Respondentai įvardijo, kad reikšmingiausi informacinių sistemų privalumai – lengva rasti informaciją bet kuriuo metu iš bet kurios darbo vietos. Informacinės sistemos daugumai darbuotojų palengvina darbo procesus, padeda taupyti laiką ir efektyviau atlikti slaugos užduotis (1 pav.).



1 pav. Technologijų panaudojimo patirtys komunikuojant (proc.)

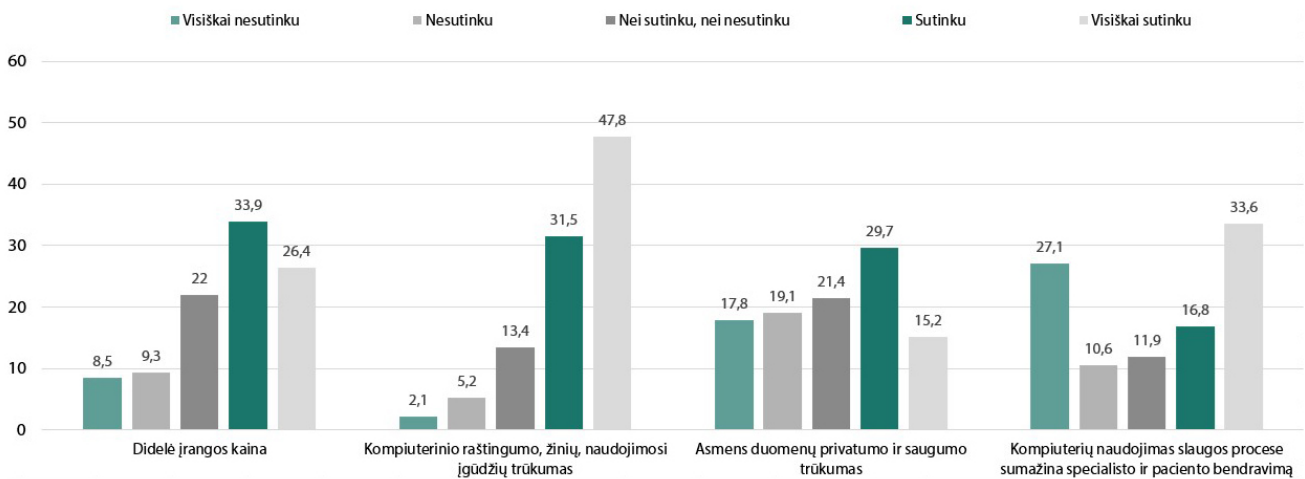
Gauti rezultatai leidžia nustatyti informacinių technologijų trūkumus, trukdančius plėtoti informacinių technologijų naudojimą komunikuojant su pacientu. Išanalizavus rezultatus nustatyta, kad vienas reikšmingiausių teiginių buvo „Kompiuterinio raštingumo, žinių, naudojimosi įgūdžių trūkumas“. Su šiuo teiginiu visiškai sutiko 47,8 proc. respondentų ir tik 2,1 proc. visiškai nesutiko. Tai rodo, kad informacinio raštingumo trūkumas yra pagrindinė kliūtis efektyviai diegti informacines technologijas komunikuojant su pacientais. Trečdalis (33,9 proc.) slaugytojų sutiko, kad didelė technologijų kaina neigiamai veikia informacinių komunikacinių technologijų diegimą, tačiau 8,5 proc. visiškai nesutiko, kad finansai yra esminė šių technologijų diegimo problema. Su teiginiu „Kompiuterių naudojimas slaugos procese sumažina specialisto ir paciento bendravimą“ sutiko trečdalis (33,6 proc.) respondentų ir mažiau nei trečdalis (27,1 proc.) su tuo visiškai nesutiko. 29,7 proc. respondentų sutiko su teiginiu, kad asmens duomenų privatumo ir saugumo trūkumas yra reikšmingas technologijų trūkumas, tačiau beveik penktadalis (17,8 proc.) su tuo visiškai nesutiko. Rezultatai atskleidė skirtingą požiūrį į duomenų saugumo svarbą, kurį gali lemti nevienodas saugumo standartas sveikatos priežiūros įstaigose (2 pav.).

Bendras rezultatų vertinimas rodo, kad svarbiausias veiksnys, ribojantis informacinių technologijų taiky-

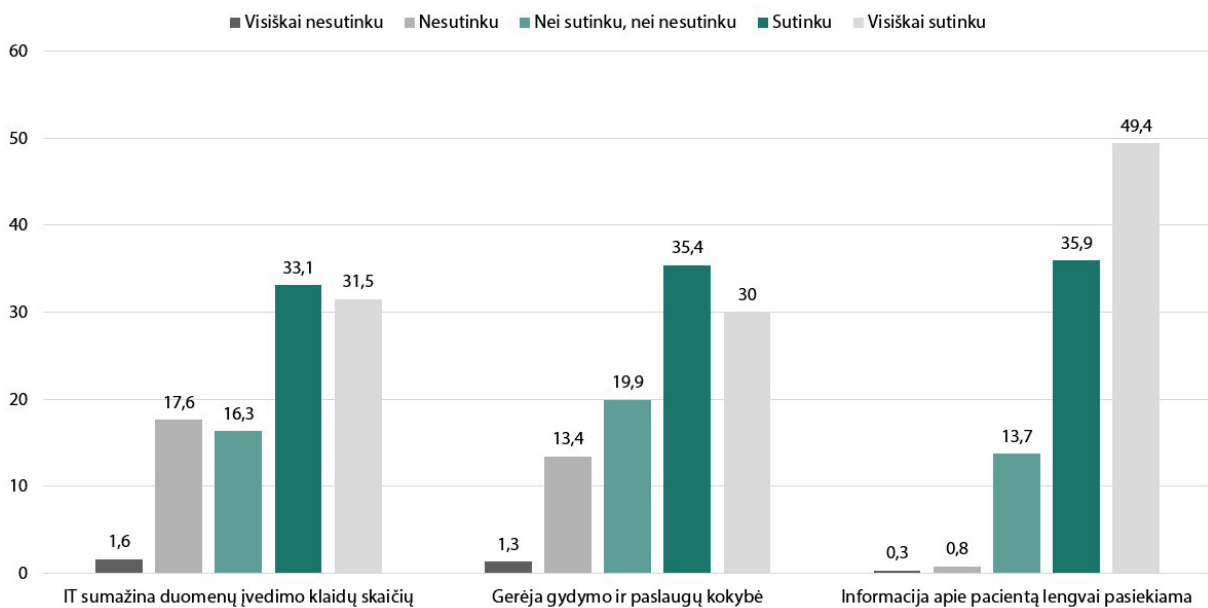
mą slaugytojo ir paciento komunikacijoje, yra kompiuterinių žinių ir įgūdžių stoka. Išryškėjo, kad didelė technologinės įrangos kaina yra reikšmingas iššūkis diegiant informacines sistemas į kasdienę slaugos praktiką. Be to, yra svarbus ir daliai slaugytojų kelia susirūpinimą asmens duomenų saugumo klausimas, bet jis vertinamas skirtingai. Tai gali lemti nevienodi gydymo įstaigų saugumo standartai ir skirtingas slaugytojų supratimas apie duomenų apsaugos sistemas bei jų veiksmingumą.

Vertinant tyrimo rezultatus išryškėjo informacinių technologijų naudojimo privalumai komunikuojant su pacientais. Daugiausia pritarimo sulaukė teiginys „Informacija apie pacientą lengvai pasiekama“ – net 49,4 proc. respondentų su tuo visiškai sutiko, o tik 0,3 proc. visiškai nesutiko. Informacinės technologijos leidžia slaugytojams greitai ir tiksliai pasiekti informaciją apie pacientą ir užtikrinti sklandų slaugos komunikacijos procesą. Daugiau nei trečdalis (35,4 proc.) tyrime dalyvavusių slaugytojų sutiko, kad technologijų naudojimas komunikacijoje gerina gydymo ir paslaugų kokybę, o 1,3 proc. visiškai nesutiko su tuo. 33,1 proc. respondentų sutiko, kad technologijos sumažina klaidų riziką ir neteisingų duomenų pateikimą, 1,6 proc. visiškai nesutiko, kad sistemos turi tam tikrų trūkumų (3 pav.).

Dauguma respondentų teigiamai įvertino įvairių technologijų naudojimą tam tikroms užduotims atlikti.



2 pav. Respondentų nuomonės apie informacinių technologijų trūkumus komunikuojant su pacientais pasiskirstymas (proc.)



3 pav. Respondentų nuomonių apie informacinių technologijų privalumus pasiskirstymas (proc.)

Apklausoje rezultatai parodė, kad, slaugytojų many-mu, technologijos pirmiausia turėtų būti naudojamos slaugos dokumentacijos procesuose ir renkant paci-entų istorijų duomenis.

REZULTATŲ APTARIMAS

Mūsų tyrimo rezultatai rodo, kad dauguma slaugytojų palankiai vertina informacinių technologijų naudo-jimą komunikuojant su pacientais. 2022 m. Taivane Chang M-Y ir kolegės taip pat panašiai nustatė, kad slaugytojos teigiamai vertino technologijų integravi-

mą į nuotolinę sveikatos priežiūrą [9]. 2023 m. Jung-tiniuose Arabų Emyratuose atliktas tyrimas parodė, kad 81,1 proc. slaugytojų palankiai vertina elektro-ninius sveikatos įrašus komunikuojant su pacientais [10]. Pietų Afrikos Respublikoje 2022 m. trys ketvirta-daliai respondentų pritarė technologijų naudojimui, o 78,5 proc. teigė, kad jos palengvina komunikaciją [11]. Palankus požiūris siejamas su patogiu EMĮ naudojimui, greita prieiga prie paciento duomenų ir administraci-nių užduočių atlikimo efektyvumu. Hesamedin Askari Majdabad ir kt. pabrėžė, kad Irane informacinės siste-

mos leidžia lengvai pasiekti informaciją apie pacientą [12]. Turkijoje 2023 m. atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad EM] padeda sumažinti administracinę naštą slaugytojams [13]. Tačiau respondentai išryškino ir trūkumus: informacinių įgūdžių stoką, didelę įrangos kainą, abejones dėl duomenų saugumo bei sumažėjusį tiesioginį kontaktą su pacientu. 2022 m. Jungtinėje Karalystėje atlikto tyrimo rezultatai sutapo su mūsų tyrimo gautais duomenimis, o Kang ir kt. atkreipė dėmesį į tiriamųjų nepasitikėjimą savo žiniomis ir duomenų saugumu [14, 15]. 2022 m. Nigerijoje atliktame tyrime nurodoma įrangos kaina kaip kliūtis efektyviai diegti sistemas kasdienėje praktikoje [16], šis veiksnys išryškėjo ir mūsų tyrime. Tyrimų rezultatai taip pat parodė, kad technologijos gerina gydymo kokybę, mažina duomenų klaidas ir palengvina prieigą prie paciento informacijos. Janita F. J. Vos Nyderlanduose pabrėžė geresnį bendradarbiavimą tarp specialistų [17], Satu Paatela Suomijoje išryškino didesnę įrašų tikslumą naudojant mobiliuosius įrenginius, o Giacomo Scaioli Italijoje nustatė teigiamą technologijų poveikį sveikatos priežiūrai [18, 19].

Lietuvoje slaugytojų požiūris į technologijų naudojimą buvo šiek tiek kritiškesnis nei užsienyje. Kadangi Lietuvoje atlikta nedaug panašių tyrimų, svarbu tęsti komunikacinių informacinių technologijų panaudojimo slaugos procese tyrimus, atkreipiant dėmesį į jų teigiamus ir neigiamus aspektus bei ateities technologines galimybes.

APIBENDRINIMAS

Apibendrinant galima teigti, kad didžioji dalis respondentų teigiamai įvertino elektroninių medicininių įrašų sistemas. Tyrimo duomenų analizė atskleidė pagrindi-

nus informacinių technologijų privalumus, susijusius su komunikacija tarp slaugytojo ir paciento bei paciento elektroninių medicininių įrašų tvarkymu. Informacinės technologijos užtikrina greitą ir patogią prieigą prie išsamios paciento sveikatos informacijos, leidžiančios tiksliau įvertinti jo būklę ir pateikti tikslingą informaciją, o tai prisideda prie efektyvesnės komunikacijos. Be to, technologijų taikymas gerina paslaugų kokybę, nes mažina duomenų įvedimo klaidų riziką ir užtikrina nuoseklesnį paciento duomenų tvarkymą. Taip pat šiuolaikinės informacinės sistemos padeda optimizuoti darbo procesus, taupo laiką ir prisideda prie darbo efektyvumo didinimo slaugos praktikoje. Sveikatos priežiūros specialistai pabrėžė šių sistemų paprastumą ir lengvą bei patogų pritaikymą kasdieniame slaugos procese. Taip pat tyrimo rezultatai atskleidė svarbius informacinių technologijų taikymo trūkumus, galinčius neigiamai paveikti slaugytojo ir paciento komunikaciją bei paciento duomenų tvarkymą. Viena pagrindinių problemų – nepakankamas slaugytojų kompiuterinis raštingumas ir žinių trūkumas, keliantis sunkumų efektyviai naudotis informacinėmis sistemomis. Taip pat išryškėjo infrastruktūriniai barjerai: didelė technologinės įrangos kaina bei riboti gydymo įstaigų ištekliai apriboja galimybes diegti modernias komunikacijos sistemas. Be to, slaugytojai išreiškė susirūpinimą dėl pacientų duomenų saugumo ir privatumo užtikrinimo, o tai gali mažinti pacientų pasitikėjimą ir bloginti bendravimo kokybę. Galiausiai pažymėta, kad informacinių technologijų taikymas, nors ir efektyvus, mažina tiesioginį, asmeninį slaugytojo kontaktą su pacientu, kuris slaugos procese išlieka ypač reikšmingas.

Straipsnis gautas 2025-07-06, priimtas 2025-09-02

Literatūra

1. Alshalawi S, Aljedaani S, Fintyanh D, Salim S, Fairaq W, Refaei S. The effect of nurse-patient communication on patient satisfaction in the emergency department. *J Nurs Midwifery Sci.* 2025;12(1):e158740. DOI:10.5812/jnms-158740.
2. Sharkiya SH. Quality communication can improve patient-centred health outcomes among older patients: A rapid review. *BMC Health Serv Res.* 2023;23(1):1–14. DOI:10.1186/s12913-023-09869-8.
3. Alshammari MH, Alenezi A. Nursing workforce competencies and job satisfaction: the role of technology integration, self-efficacy, social support, and prior experience. *BMC Nurs.* 2023;22(1). DOI:10.1186/s12912-023-01474-8.
4. Šimkevičiūtė E, Stirbliene J, Istomina N. Informacinių technologijų naudojimo sąsajos. *Sveikatos mokslai.* 2023;33(2):179–184. DOI:10.35988/sm-hs.2023.071.
5. Alexander KE, Ogle T, Hoberg H, Linley L, Bradford N. Patient preferences for using technology in communication about symptoms post hospital discharge. *BMC Health Serv Res.* 2021;21(1). DOI:10.1186/s12913-021-06119-7.
6. Gause G, Mokgaola IO, Rakhudu MA. Technology usage for teaching and learning in nursing education: An integrative review. *Curationis.* 2022;45(1):2261. DOI:10.4102/curationis.v45i1.2261.
7. Nashwan AJ, Cabrega JA, Othman MI, Khedr MA, Osman YM, El-Ashry AM, et al. The evolving role of nursing informatics in the era of artificial intelligence. *Int Nurs Rev.* 2025;72(1). DOI:10.1111/inr.13084.
8. Hashemi N, Malekzadeh S, Hashemi NS, Sheikhtaheri A. Nurses' viewpoints on barriers and facilitators to use hospital information systems. *Stud Health Technol Inform.* 2020;271:145–152. DOI:10.3233/SHTI200090.
9. Chang MY, Kuo FL, Lin TR, Li CC, Lee TY. The intention and influence factors of nurses' participation in telenursing. *Informatics.* 2021;8(2):35. DOI:10.3390/informatics8020035.
10. Alrasheeday AM, Alshammari B, Alkubati SA, Pasay-an E, Alblooshi M, Alshammari AM. Nurses' attitudes and factors affecting use of electronic health record in Saudi Arabia. *Healthcare.* 2023;11(17):2393. DOI:10.3390/healthcare11172393.
11. Bimerew M, Chipps J. Perceived technology use, attitudes, and barriers among primary care nurses. *Health SA Gesundheid.* 2022;27:2056. DOI:10.4102/hsag.v27i0.2056.
12. Askari-Majdabadi H, Valinejadi A, Mohammadpour A, Bouraghi H, Abbasy Z, Alaei S. Use of health information technology in patients care management: a mixed methods study in Iran. *Acta Inform Med.* 2019;27(5):311–317. DOI:10.5455/aim.2019.27.311-317.
13. Yilmaztürk N, Köse İ, Cece S. The effect of digitalization of nursing forms in ICUs on time and cost. *BMC Nurs.* 2023;22(1). DOI:10.1186/s12912-023-01333-6.
14. Johnston C, Butcher D, Aveyard H. An integrative review exploring the impact of electronic health records (EHR) on the quality of nurse-patient interactions and communication. *J Adv Nurs.* 2022;79(1):48–67. DOI:10.1111/jan.15484.
15. Kang J, Seomun G. Development and validation of the information security attitude questionnaire (ISA-Q) for nurses. *Nurs Open.* 2022. DOI:10.1002/nop2.1353.
16. Adubi IO, Ololade RO, Ani OB, Adedeji P. Factors influencing adoption and use of information and communication technologies among nurses in selected hospitals in Nigeria. *J Nurs Health Care.* 2021;10(4):56–63.
17. Vos JFJ, Boonstra A, Kooistra A, Seelen M, van Offenbeek M. The influence of electronic health record use on collaboration among medical specialties. *BMC Health Serv Res.* 2020;20(1):1–11. DOI:10.1186/s12913-020-05542-6.
18. Paatela S, Kyytsönen M, Saranto K, Kinnunen UM, Vehko T. Experiences of electronic health records' and client information systems' use on a mobile device and factors associated with work time savings among practical nurses: a cross-sectional study. *J Med Internet Res.* 2024;26:e46954. DOI:10.2196/46954.
19. Scaioli G, Martella M, Lo Moro G, Prinziavalli A, Guastavigna L, Scacchi A, et al. Knowledge, attitudes, and practices about electronic personal health records: a cross-sectional study in a region of northern Italy. *J Med Syst.* 2024;48(1). DOI:10.1007/s10916-024-02065-z.

COMMUNICATION BETWEEN NURSE AND PATIENT USING TECHNOLOGIES

Jorė Noreikaitė¹, Renata Giliun²

¹Faculty of Medicine, Vilnius University, ²Department of Nursing, Faculty of Medicine, Vilnius University

ABSTRACT

Communication between nurses and patients is an integral part of the nursing process, ensuring quality care. In the modern nursing model, information and communication technologies are increasingly applied to provide accurate, timely exchange of information and facilitate smooth interaction with patients.

The aim – to assess communication between nurse and patient using information technologies.

Materials and methods. The study type was quantitative. A structured questionnaire was used to evaluate nurse-patient communication when utilizing information technologies. Questions were presented on a Likert scale. Using the Paniotto formula, the sample size was calculated to be 394 nurses. Data were collected in Lithuanian healthcare institutions, in various departments, by distributing anonymous paper questionnaires.

Results. Based on means and standard deviations, showed most respondents positively evaluated electronic medical records in nursing. They highlighted facilitated work processes and easy, anytime, anywhere access to information as key benefits. However, challenges included high costs, lack of computer skills, data security concerns, and reduced direct communication between specialists and patients. Respondents also noted advantages like improved

quality of care, accessible patient information, and fewer data entry errors.

Conclusions. Most nurses positively assess the integration of technologies into nursing practice, as it contributes to increased work efficiency, ensures easy-to-understand system usage, and enables timely access to patient information regardless of workplace or time. The integration of technologies into nursing practice creates conditions for more effective nurse-patient communication, reduces data entry errors, and optimizes information processing. However, the implementation of technologies in nursing practice is limited by challenges such as high equipment costs, data security issues, and lack of information literacy, which may negatively affect direct nurse-patient communication.

Keywords: remote nursing, telehealth, health information technologies, telemedicine.

Correspondence to Renata Giliun
Vilnius University Faculty of Medicine
M. K. Čiurlionio str. 21/27
LT-03101 Vilnius, Lithuania
E-mail: renata.giliun@mf.vu.lt

Received 6 July 2025, accepted 2 September 2025